

12. Тищенко Ю. Політичні партії та національні меншини в оцінках експертів. Звіт за результатами експертного опитування «Права національних меншин, етнічних груп на політичну участь у виборних органах» та інтерв'ю з експертами і представниками національних меншин та етнічних груп / Ю.Тищенко // [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://diversipedia.org.ua/sites/default/files/party-national_minority2013.pdf
13. Україна. Позачергові вибори народних депутатів України. 26 жовтня 2014 року. Остаточний звіт Місії зі спостереження за виборами ОБСЄ/БДПЛ // <http://www.osce.org/uk/odihr/elections/ukraine/133441?download=true>

Н. І. Варич

канд. філол. наук, доц. кафедри українознавства і лінгводидактики
ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Полікультурний вектор сучасних освітніх практик

Реалії сьогодення, позначені сутнісними змінами культуротворчих чинників існування етносів, загостренням соціокультурних викликів і ризиків, трансформацією загальнолюдських і національних цінностей, активізацією міжкультурної комунікації як на внутрішньому, так і міжнародному, транснаціональному рівнях спонукають освіту до оновлення й прискорення реформаційних зрушень, зокрема в річищі мультикультуризму.

Концепції полікультурної (мультикультурної) освіти (зокрема Дж. Бенкса, К. Гранта, М. Стоуна) спираються передовсім на виховання людської гідності, толерантності, активної життєвої позиції; готовності для гармонійного співіснування із соціальними групами різних рас, релігій, етносів тощо і взаємного співробітництва; визнання взаємної відповідальності за сучасний і перспективний спосіб безпечного безконфліктного продуктивного спільножиття.

Перспектива глобальної полікультурної освіти, заснованої на демократичних цінностях, зміцнює культурний плюралізм як чинник здорового стану суспільства, сприяючи справедливості й ефективній взаємодії культурно різномірних спільнот, з урахуванням потреб і прагнень автохтонного населення, національних меншин та іммігрантів, із подоланням наслідків напруженості між національними та транснаціональними ідентичностями в повсякденному досвіді громадян.

Відтак полікультурна освіта як процес, під час якого молоде покоління засвоює загальнонаціональну й світову культуру, збагачується

духовно й розвиває планетарний світогляд, залучається до розбудовчих процесів на рівні державному, європейському і світовому, потребує свого більш динамічного розвитку в Україні.

Незважаючи на розробленість в останні десятиліття низки виховних концепцій (зокрема Концепції національно-патріотичного виховання (2009); Концепції Загальнодержавної цільової програми патріотичного виховання громадян на 2013–2017 рр.; Концепції громадянської освіти та виховання в Україні (2012)), жодна з них в аспекті єдності національної й полікультурної, громадянської освіти не була достатньою мірою розгорнута і не втілилася в послідовні конкретні кроки реалізації через зміну векторів розвитку держави і, відповідно, освітньої політики.

Із прийняттям Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015), яка спирається на традиції української державності, громадянську свідомість, здатність критично і незалежно мислити, бути активним у відстоюванні своєї позиції та готовим до захисту незалежності й територіальної цілісності української держави, зростають (щоправда з необхідністю повсякчас долати бюрократизм і декларативність) виховні можливості полікультурної освіти, покликаної забезпечити різнобічний розвиток, соціальну активність і цілісність особистості, що зберігає власну соціокультурну ідентичність і разом із тим спроможна до активної рушійної діяльності в сучасному полікультурному світі, у транскультурній і транснаціональній злагоженій взаємодії.

Аленькова Ю. В.

канд. культурології, доц.

Учреждение образования «Могилевский государственный университет имени А. А. Кулешова»

Проблема Другого и противоречия мультикультурализма

Понятия «мультикультурализм», «мультикультурное общество» стали сегодня наиболее часто употребляемыми как в социально-гуманитарных науках, так и в СМИ, в сети Интернет. Зачастую они связываются с теми социально-политическими реалиями, с которыми столкнулся современный мир, и прежде всего с миграционным кризисом в Европе, с последствиями глобализации. Противоречивая ситуация внутри Евросоюза, результаты референдума в Великобритании о выходе из ЕС — все эти насущные вопросы обостряют интерес к проблеме мультикультурализма как политике и идеологии. Несмотря на то, что многие руководители западноевропейских стран несколько